

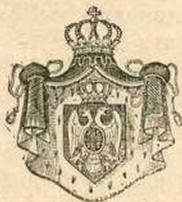
НАРОДНА СКУПШТИНА

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ О РАДУ СРПСКЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ЗА ВРЕМЕ СКУПШТИНСКОГ РАДА

ПРЕТПЛАТУ ПРИМА СРПСКО-КРАЂЕВСКА

ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА И СВЕ ПОШТЕ У СРБИЈИ

ЦЕНА ЈЕ ЛИСТУ ЗА ЦЕО ОВАЈ САЗИВ:

ЗА СРБИЈУ 5 ДИНАРА

ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ ТОЛИКО ИСТО С ДОДАТОМ ПОШТАРИНЕ

УРЕЂУЈЕ СЕКРЕТАР СКУПШТИНСКИ

РАНКО ПЕТРОВИЋ

БРОЈ 68

ПЕТАК 27 АВГУСТА 1893

ГОДИНА III

51 САСТАНАК

5 августа 1893 у Београду

ПРЕДСЕДАВАО ПОТПРЕДСЕДНИК,

Паја Вуковић

СЕКРЕТАР,

Љуба Јоксимовић

(НАСТАВАК)

(О питању због П. Поповића, М. Петровић).

Ако се г. Јован С. Јовановић интересује, да ли г. Павле има прописани број година или не, он је требао да иде и даље, до краја оних путем, којим је отпочео по овој ствари, па да је истера до краја и да прибави документа пуноважна по овоме, која би ову сумњу новинарску и позитивно утврђивала, — и тек онда да изнесе ово питање пред Народну Скупштину — да она ово реши. Ово пак, што г. интерпелант тражи: да Скупштина ову ствар трага, само на основу новинарског сумњења, било би врло опасно и не би одговарало ни правном појму дужности скупштинске, нити озбиљности ни достојанству њеном, нити је позив Скупштине, да трага за ким по новинарским вестима, нити је то позив и власти да она то чини на позив посланика, јер се често износе и такве ствари против појединих посланика, да би Скупштина требала да утврди све своје време око испитивања тих новинарских доношења, а често без икакве стварне користи. Међу тим, и по правним начелима стоји то, да онај, који што каже треба и да докаже, јер наука правна и прописи законски сматрају да све постоји онако, како се нешто већ утврдило као такво. Док се год то пуноважно не обори. На пр. сваки се сматра за сопственика нечега, што је у његовом притежању, док се то законским путем не обори. И г. Јоца, који се сад обратио Скупштини са овом ствари, требао је да поднесе Скупштини пуноважне доказе за своје наводе, јер, ако ми овако трагамо за појединим новинарским вестима и узмемо на себе неблагодарну улогу, да будемо туђи калаузи, и набављамо доказе за туђе наводе, то би нас свакако далеко одвело. Ја бих с тога молио Скупштину, да се не заводи на странпутицу, а ко се интересује о годинама г. Павла, нека истраје до краја, нека прибави доказе, и Скупштина ће учинити тада шта треба. — и тврдо сам уверен, да у том случају, кад се неборивим доказима утврди, да г. Павле нема прописаних по Уставу година за посланика, да тада неће бити ни једног посланика, који његов избор у том случају не би прогласио за незаконит;

али, господо, даље дужност и надлежност Скупштине, нити може нити треба да иде.

Риста Поповић — Да ли има Павле Поповић 30 година, или не, мени није познато, али свакако, који сумња у то, дужан је да поднесе доказе, да тај посланик нема довољан број година, колико треба да има по Уставу. На једну просту новинарску доставу, или на једну пасквилу, коју није ни потписао онај, који ју је писао, ми не треба да чинимо истрагу и потеру за њим, и Скупштина се не може да креће за оним, што ће неко у новинама писати. Ако Скупштини дође жалба, и ако она нађе да је та жалба умесна, она ће је примити; ако пак та жалба нема доказа, онда ју не треба ни примити, а овако на просту доставу са совака, да Скупштина чини истрагу, ја налазим да нема смисла, и мени је чудновато да је г. Јоца и узимао ову ствар тако озбиљно, и да предлаже Скупштини, да се бави са оваквим ситуацијама. Ја сам мислио да г. Јошка има доказе у рукама, да има крштеницу, и ја сам хтео да у таквом случају, тај посао иде онако, као што се и остали послови оваке врсте врше. Кад би он имао доказе и крштеницу, онда би председништво изабрало одбор, који би ту ствар извидео, али овако, да ми потржемо ту ствар, без икаквих доказа, ја налазим да је са свим неумесно, и да таквим разлозима нема места овде.

Тома Бојичић — Ја се сећам те потице, која је изашла у „Малим Новинама“. У „Малим Новинама“ није он само осумњичен, него је изашло отворено, да г. Павле Поповић није навршио 30 год. Друго је питање, кад би се тај посланик нападао у пословима и стварима другим, који нису овакве природе, а са свим је друго питање, кад један посланик није навршио 30 година, а дошао међутим у Скупштину. Ја мислим, да чим је та ствар у новинама била, и осумњичена, да је дужност била г. Павла Поповића, да путем штампе опровргне то, и да каже да има 30 година, и да прибави доказе о томе, јер ми можемо овде доћи до такве пракције, да нам се са уставне стране може нанети штета. Ја делим мишљење г. Јоце Јовановића, и Скупштина треба то да узме у поступак, па ако се докаже, да тај посланик нема 30 година, не треба ни да долази у Скупштину.

Ј. С. Јовановић — Господа говорници, који су говорили, дотичу се само оног отвореног писма у „Малим Новинама“. Господо, па и ја кад сам прочитао отворено писмо, упућено на г. министра правде, казао сам да сам сматрао да је то једна новинарска маневра, па писам ништа ни хтео да чиним, него сам очекивао да г. Павле Поповић то сам оспори са доказима, а највећи доказ за то, то је крштеница. Па кад он није то урадио од 8—20 јула, онда сам ја написао и послао среском начелнику писмо, које сам мало пре прочитао, и одговор је сљедовао, као што сте чули, да свештеник Лука Поповић, Павлов брат, не да крштеницу, већ враћа празну, непо-

пуџену крштеницу натраг, а да сам могао добавити крштеницу, ја бих је изнео данас као доказ, да Павле нема 30 година. Али ви видите, господо, да тим путем, ја као приватно лице писам овако у овом случају да се помогнем, за то ја молим председништво да се преко надлежног министра увери о овоме.

Молим 10 посланика да ме потпомогну. *(Не погледомашу га)*.

Алекса Ратарац—Ми ову ствар не можемо да узмемо као новинарску. Ово тражи један посланик, он је казао да посланик нема 30 година, а кад нема 30 година, колико је одређено да један посланик мора да има, онда је тај посланик требао да изнесе крштеницу и да оповргне то, а ако нема, онда нек иде с милим Богом. Ми можемо бити без једног Павла, ако нема 30 година, а да се тиме не бисмо огрешили о оно начело, које је исказано у Уставу, ми треба да усвојимо овај предлог г. Јоце, да нам се не би доцније казало, како ми нисмо чували Устав.

Риста Поповић — Молим вас, господо, била би веома опасна практика, кад бисмо се ми повели питањем, да испитујемо, да ли неки од посланика има довољно година или нема, и то сада, пошто је верификациони одбор свршио свој посао, и пошто нема жалбе. На послетку, ви ћете се сетити једног сличног примера, који смо такође имали овде. Ви ћете се сигурно сетити, кад смо били на првој ванредној Скупштини, да смо имали овакав исти случај са г. Генчићом. Спорено му је, да је имао 30 година. Извесни жалиоци, подвели су некаква уверења, да он заиста није имао 30 година, и ми шта смо радили? Ми, пошто жалиоци није поднео позитивна доказа, крштеницу, оставили смо тог посланика да и даље седи на посланичкој клупи, и ако је осумњичен да нема 30 година. А шта се сад хоће овде? Хоћемо за то, што се некоме прохтело да осумњичи некога, да нема 30 година, да терамо истрагу, и да доказујемо ми, да заиста тај посланик има 30 година. Што каже г. Ј. Јовановић, да му није поп хтео да да крштеницу, ја мислим, господо, да за сваког у овој земљи има суда, па има и за тога попа, који неће да да крштеницу, нека тражи законским путем, па ће добити; и то може да истражује, било ко му драго, само не Народна Скупштина, то није њен посао. На овај исти начин, може неко осумњичити и Алексу Ратараца и Ристу Поповића, и остале, па зар ми тиме да се руководимо таким разлозима и доказима, за поништај једнога пуномоћја? Онај, који тужи, треба да поднесе доказе, нема ли доказе, онда нема права да тражи, да се Скупштина тиме бави. Нека поднесе доказе, па ће Скупштина узети то у поступак али, овако, на просту једну пасквилу, да се Скупштина поводи, ја мислим да је необично, и да Скупштина не треба с тим да се бави.

Марко Петровић — Овде је у питању достојанство Народне Скупштине, и ништа више, и за мене је то главно, хоћемо ли ми дозволити да се с нама титрају поједини новинари, и заведе нас на странпутицу, износећи по нешто против појединих посланика, што ничим не утврђују, као што је и овде случај, где кажу, да је један посланик малољетан за то достојанство, али то ничим не утврђују, него се за рачун њихов чак и овде у Скупштини захтева, да се ми ставимо у службу тих навода и новинара, и да за њихове наводе ми доказе набављамо, па чак то прихваћају и посланици: Тома Бојичић и Алекса Ратарац. И по њиховој аналогiji, ако новинари сутра кажу, да је Тома Бојичић луд, ми, или г. Тома морамо доказивати, да није луд, или, ако кажу, да је Алекса Ратарац обио катанац, и то би требало доказати, да није обио катанац, ето куд би нас, и на какав опасан пут одвела таква аналогija, какву у овом питању имају г.г. Тома и Алекса. Ви тим путем отварате широм врата неспокојству Скупштине, и једном послу, који нити јој доликује, нити јој је у дужности, а то је оно што је за мене главно. Ко год сумња, да Павле Поповић нема прописани број година, нека поднесе прописане доказе за то, без тога не може Скупштина да буде ничија истражна власт, без тога нико не може тражити истрагу, да ли ко има довољан број година за посланика, или не, јер иначе ће сутра изнети други ко, слично што год, и по том праву треба тражити да није ко обио катанац или друго нешто. Ко год хоће

да што утврди, треба да изађе отворено, јавно с доказом, те да би се Скупштина могла тиме бавити. Ово је опасан пут на који нас г. интерпелант, и они који га у овом помажу, наводе, и ако пођемо тим путем, и за њиховим разлозима, нећемо се моћи зауставити ни где, па ни тада, када се најочитије неистине против кога изнесу, — јер то је природна и логична последица њихових назира у овоме, а ми морамо вазда, и у свима сличним питањима бити потпуно конзеквентни и доследни. Ја вас молим, немојте наилазити на тај клизав пут, ако не желите ући у послове недостојне нас, а ко год у овом случају налази, да Павле Поповић нема посланичког права, он нека за то најпре поднесе доказе, па да онда решавамо, а за сада ја мислим да преко овога питања треба прећи на дневни ред.

Андре Ђорђевић — Ја мислим, да се преко овог питања не може прећи тако олако. Мени је познат посланик Павле Поповић, још као ђак, из доба свога учења у Великој Школи. Ово питање дало ми је повода, да о томе водим озбиљна рачуна, и доиста, ја сам загледао у протокол Велике Школе — и уверио сам се: да је г. Поповић, који је 1885/6 свршио Велику Школу, био тада тек у 22 години, и да ће навршити 30 год. тек септембра месеца 23 или 27; дакле он доиста нема 30 година. Ми смо се заклели да чувамо Устав; а по Уставу може бити посланик само онај, који има услове Уставом прописане, и ми не можемо никако уступити пред једним фактом, као што га износи поштовани посланик Јоца Јовановић. Каково ће он изнети доказа, кад један посланик не може доћи до крштенице? У овом крупном питању треба одржати важност Уставу тим пре, што је ту у питању један човек, који треба да учествује при изради закона, који треба са пуном савесношћу да учествује у овомом свечаном послу, а он сам има то уверење, да нема 30 год., па и опет седи на том месту. У толико пре, треба то замерити томе посланику, што није обичан грађанин. То је судија, који је позван да чува важност законима и Уставу; а кад се не чува ауторитет закона, онда не вреди ни закон ни Устав; и кад такав човек, који по свом положају ван Скупштине треба да чува Устав, не сматра за дужност, да скине ту сумњу са себе, и да се јавно брани, — кад га јавно мњење за то криви; а јавно мњење не може се тако лако игнорирати. Најзад, господо, чувајући част посланичку, чувамо достојанство овог дома и овога посла, на коме смо. Господо, немојмо да зажмуримо пред овим јасним фактом, којим се Устав вређа а ја вам залажем своју част, да је г. Павле 1885 и 1886 год. свршио Вел. Школу, и да нема 30 година. Ја тражим да се Скупштина послужи правом, које јој даје чл. 122 Устава; те да се поведе истрага о овој ствари. Ја потпомажем, дакле, предлог г. Јована Јовановића.

Тома Војичић — Господо, ја узимам по други пут реч зато, што не волим да се овакве ствари, на овом месту забашурују, јер ово нису услови, какве напомиње поп Марко Петровић, ово су, господо, услови уставни. Посланик треба да је навршио тридесет година, и тек да седи на посланичку клупу. Оваква ствар не треба да се забашури, јер ово нису кривице обичне природе. Ово је ствар, која је Уставом условљена, ово Устав заповеда, да тако мора бити, и ја не могу тако олако прећи преко ове ствари, и Скупштина је позвана, да чува Устав од сваке повреде, тим пре, што је од стране нашег пријатеља Јоце Јовановића пала реч, како и сам свештеник сумњичи, да г. посланик Павле Поповић има 30 год., и кад један посланик у то сумњичи, ја тражим да се ова ствар упути министру унутр. дела, па да он нареди, да свештеник мора дати крштеницу. *(Тако је)*.

Милан Ђурић — Ма какве красноречиве говорили биседе о достојанству дома, о Уставу, савести, ми не можемо ову ствар решити, а ево зашто. Одбор за прегледање пуномоћја посланичких, који је по закону изборном надлежан, он је прегледао изборна акта, а тако исто и пуномоћје г. Павла Поповића, и нашао је, да је и његово пуномоћје исправно. Скупштина је тај рад верифик. одбора примила и г. Поповић положио заклетву, и он је посланик. Ако ко сумња да г. Поповић нема према Уставу услова да може бити посланик, он

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

треба да поднесе доказе. Г. Андра Ђорђевић, као правник зна, да без доказа не може бити нико осуђен, па тако исто Скупштина не може поништити пуномоћије г. Поповићу, и нико не може без доказа, да незаконито седи на посланичкој клупи. Ако бисмо се ми упуштали по ново у такве послове, који су свршени, ми бисмо цело време провели не радећи па ономе послу, за који смо овде позвати, јер Скупштина је законодавно тело, а није истражна власт. Што мој уважени друг г. Јоца наводи један број „Малих Новина.“ — да вам испричам један случај, шта се може десити једном посланику. У 37 броју „Српског Занатлије“ штампана је једна notiца. Писац notiце вели, да се не може довољно начудити, како је могао прота Милан Ђурић приликом претреса интерпелације о еснафима да говори против раденика. Ја се, господо, позивам на стенографске белешке, на скупштински протокол и на присутну публику, да сам ја приликом претреса интерпелације о еснафима, коју је поднео г. Ђока Владић на г. министра привреде, говорно у корист раденика. Ја сам том приликом казао, да можемо бити спокојни, кад нам г. министар залаже реч, да спрема за идући сазив Скупштине предлог корист заната и занатлија, јер нам то вели један министар, који је вазда и пређе, кад није био министар, дизао свој глас у корист занатлија. Ја сам том приликом казао, да је прва радикална странка унела у свој програм унапређење заната. Скупштинска већина је својим радом показала, да она не води празне разговоре, него да и делом ствара оно, што је у свој програм унела. Даље сам казао, да влада од 1 априла није ни имала могућности, да такво једно важно питање за три месеца реши и кад је министар привреде том приликом дао Скупштини реч, да ће за идући сазив Скупштине поднети предлог о побољшању стана занатлија, завршио сам говор тиме, да можемо бити потпуно задовољни са изјавом г. министра привреде, да треба преко интерпелације прећи на дневни ред.

Та се ствар лично мене тиче, ја не тражим да ме брани Народна Скупштина. Ја сматрам, господо, да кад ко тако штогод у новинама напише, треба и да се потпише, и оно што каже, треба и да докаже, јер, господо, ни зликовац без доказа не може бити стрељан. Треба, господо, имати на уму, да су пуномоћија свију посланика била пред верификационим одбором, и верификациони одбор нашао је пуномоћије Павла Поповића за исправно. Ко сумњичи, да г. Павле Поповић нема 30 год. и да због неуног броја година не може бити посланик, нека донесе крштеницу, и онда има места дићи глас у Скупштини, и Скупштина ће по закону поступити. Али дотле, докле се не поднесу докази, нема нико права да тражи од Скупштине, да се она таквим питањем бави. *(Тако је).*

Андра Ђорђевић — Г. предговорник Ђурић казао је, да ја као правник треба да знам, да треба да се поднесу докази. Баш, Господо, по правној теорији ствар је оваква: ко хоће да буде посланик, треба да има те услове, које Устав тражи, и ко има те услове треба да докаже, да их има, па тек тад да буде посланик.

Даље, господин предговорник вели, да ја и господин Јоца Јовановић треба то да докажемо крштеницом. Господо, ви имате пред собом очигледан доказ, да је свештеник рођени брат тога посланика, и да од тога свештеника није могуће добити крштеницу. Ја, господо, држим да је дужан сам посланик то да докаже; а дужна је и сама Скупштина, да процењује, да ли сваки посланик има услове, које Устав тражи или нема?

Министар правде Пера Максимовић — Не могу да нађем основног разлога, кад се ово питање на овај начин покреће. По пословнику зна се, да кад је питање управљено на председништво, да се онда расправљају нека предходна питања; а кад се питање управља на министра, онда се зна, којим путем то иде и у којој форми.

Г. Јоца Јовановић није нам казао, у којој форми и на кога упућује то питање, да ли на председништво или на надлежног министра, то онда је тешко и наћи излаза из таковог стања ствари, а притом је ствар, о којој се мора да води озбиљна реч.

Поштовани посланици прота Милан Ђурић и Риста Поповић, врло су умесно казали, да је верификациони одбор пречистио ово питање и да се без доказа не може диспутовати понова о једној већ свршеној ствари.

По изборном закону, онај, који се жали противу избора, мора поднети доказе уз жалбу, иначе жалба не вреди без доказа. Кад ми данас стојимо пред једним пречишћеним стањем, у коме је верификациони одбор дао своју реч, што је и Скупштина усвојила, онда ми не смемо по претпоставци, без доказа, да решимо о једном посланичком мандату.

Кад је г. Јоца Јовановић посумњао, да г. Павле Поповић нема потпун број година, које Устав тражи, онда је требао да упути интерпелацију или питање на министра унутрашњих дела, да тражи објашњење о томе факту. Из одговора г. министровог на питање или на интерпелацију, Скупштина би дознала из прибављених доказа, како је у истини. Ако би посланику г. Павлу Поповићу било 30 год., онда би ствар легла самим тим. Али ако нема 30 год., онда би ишла ствар на ново верификационо одбору и он би то понова изнео Скупштини на решење. Господин Јоца Јовановић треба да нађе подеснији начин, да се то питање расправи. Треба господин Јовановић да упути питање или интерпелацију на надлежног министра, ако другог пута нема, — а то треба да учини баш са оног разлога, што каже да не може да набави крштеницу, — и онда, када се крштеница набави, Скупштина ће на основу поднесене крштенице решити ствар, па тиме сачувати и одредбу уставну, која се односи на ово питање, али у исто доба Скупштина неће пасти у погрешку да овако значајну ствар реши без доказа.

Јоца С. Јовановић — Ради личног обавештења сматрам за дужност да ово кажем. Господин министар правде рече у своме говору, да не зна, како сам ја ово питање управио, да ли на министра или председништво. Ја сам ово питање управио на председништво Скупштине, навео сам факта да нисам могао добавити крштеницу, и молио сам да председништво препоручи надлежном министру, да он нареди и то телеграфским путем да се крштеница добави. Ја тражим, крштеницу и ништа друго, међу тим ме господин министар упућује на интерпелацију. Ја мислим да према фактима, које сам изнео Скупштини, Скупштина неће прећи олако преко овога питања. Ја сам, господо, изнео, да је тај свештеник од кога сам тражио крштеницу брат Павла Поповића, ја сам навео да је званично актом од тога свештеника крштеница тражена, и он је неће да изда, и у одговору вели, да неће да је изда за то, што не зна на што ће је употребити онај, што крштеницу тражи. У акту мом ја сам казао, да тражим крштеницу ради тога, да се уверим има ли г. Павле Поповић 30 год., па ако има 30 год. да оспорим, оповргнем, изнету у јавном мишљењу сумњу о његовим годинама, дакле, да не остане веровање о г. Поповићу, онако, као што је у оној notiци у „Малим Новинама“ изнесено. Даље, ја бих молио председништво, да учини шта треба, да се добави крштеница.

Љуба Јоксимовић — Нисам мислио да говорим о овој ствари, јер држим, да је ова већ један пут свршена приликом верификације посланичких пуномоћија, и сад после два месеца враћати се на њу поново сматрам за излишно. Али, кад су се неки правници умешали и држе, да је ово правилно, онда ћу покушати и ја као неправник, да се умешам у ову ствар, те да се колико толико обавестим и да видимо, да не будемо збила на погрешном путу. Тај правник каже: ко хоће да буде посланик, треба да поднесе крштеницу и да докаже, да има онолико година, колико Устав прописује; он вели: сваки треба да докаже колико има година па и Павле Поповић. Ја верујем, да Павле Поповић није то учинио, али ја бих молио г. Андру Ђорђевића, да каже, да ли је он поднео крштеницу. Говорећи о овоме, он је ствар упоредио са нашом оптужбом, па вели да сад хоћемо да пропустимо ову повреду Устава. Господо, ја сам потписао оптужбу, и да сам слушао шта новине са стране говоре, ја бих казао, да оптужени министри не само нису криви, него да им треба дати орден, што су владали 8 месеци, али ја сам потписао оптужбу на основу стварних доказа, који су приложени уз оптужбу, и Скупштина

је на основу тих доказа усвојила оптужбу. А да није било тих доказа, него да смо приложили „Српску Заставу“ и „Мале Новине“, да ли би онда Скупштина усвојила оптужбу. За Павла Поповића може да буде крштеница, али за Анту Рајичића не може да буде, и ако би ко осумњичио Анту Рајичића, да нема 30 година, он не би имао за то доказа, јер су крштенице уведене 1837 године, а по свој прилици Анта Рајичић рођен је пре 1837 године, и онда би Скупштина решавала о томе, да ли је он посланик или није. Ја мислим, да ће се г. Андра Ђорђевић сложити са мном, да је то питање свршено и да је на Скупштини, да цени је ли извештај верификационог одбора правилан или не. Може бити, ако ко крштеницом докаже, да Павле Поповић нема 30 година, онда је г. Павлова дужност, да сам да оставку, требао би да прими укор од Нар. Скупштине, што је обмануо Скупштину, а да не чека да Скупштина о томе решава и да га искључује.

Максим Сретеновић — Ово што г. Андра Ђорђевић сад наводи, да он позитивно зна, да посланик Павле нема пуних тридесет година, знао је то и пре два месеца, када је одбор верификациони радио на изборним актима, па што није ово усмено или писмено онда изнео. Ја сматрам да је се огрешио о Устав, што није благовремено то казао Скупштини, док није било оверено његово пуномоћје од стране одбора и Скупштине.

Андра Ђорђевић — Ја ћу само да одговорим госп. предговорнику то, да он има врло слабо памћење, јер треба да зна, да ја нисам био посланик одмах, него тек онда пошто је верификациони одбор свршио свој посао, и да сам ја тек после устукца г. Стојана Новаковића дошао за посланика.

Максим Сретеновић — Не признајем, да баш тако имам памћења као што г. Андра вели слабо, добро је што немам слабо гледање. Кандидација за посланике вршила се јавно преко званичних новина, а тако исто јавно су штампана имена изабраних посланика и г. Андра ваљда је читао бар толико новина, да види који су изабрати посланици за Народну Скупштину.

Никодије Милетић — Ја нисам стари посланик из ранијег доба, али у колико сам прочитао пословник и у колико појимам његове одредбе, мени изгледа, да је ова дебата са свим излишна; излишна је по томе, што је у чл. 17 пословника казано, како се поступа са питањем, а у чл. 78 стоји, како се подноси интерпелација. Сад ја не знам како је ово. Пред Скупштином је пало ово питање на председништво и председништво је требало то да прими к знању, и да не дозволи, да се дебатује. Ако је питање коме министру, питање је требао да прими министар и да одговори, и онда нема места да се посланици упуштају у дебату, а ако је интерпелација, онда треба, да се стави на дневни ред. Дакле, ја мислим, да би требало прекинути дебату по овој ствари, а г. Јоца С. Јовановић нека чује одговор или од самог председништва, али ако хоће одговор од кога министра, нека поднесе питање или интерпелацију.

Новак Милошевић — И ја сам био за то, да се о овоме питању није могла водити дебата. Кад је Јоца С. Јовановић упутио питање на председништво, он је имао само с њим да се објашњава. Ја хоћу да кажем, да је ово први пут, да се на овакав начин једном посланику оспорава право на посланичко место. Онај, који оспорава некоме право, треба да докаже. Он каже, да није могао добити крштеницу за то, што свештеник није хтео да изда крштеницу. Ја се чудим томе, како се могао обраћати среском начелнику, јер среском начелнику може да се обрати само каква власт, кад тражи крштеницу, а посланик је приватно лице. Осим тога он је требао свештенику да пошаље поред бланкета таксене марке још и један динар награде, па онда да му изда крштеницу. Дакле, нека се постара правилним путем, да добије крштеницу и да докаже, да посланик Павле Поповић нема тридесет година. И кад би упутио питање на министра, шта би министар могао друго да каже, него то: кад нисте поднели доказ, за мене важи доказ верификационог одбора. Ја мислим, да ни Скупштина ни поједини министри нису дужни, да траже крштеницу

за рачун овога или онога, што се пише по новинама. Ја мислим, да о овоме не треба говорити, него прећи на дневни ред.

Потпредседник — Нема више јављених говорника. Ово је питање управно г. Јоца Јовановић. Одмах после њега тражио је реч г. Марко Петровић, и ја сам мислио, да он има неко друго питање да управу на председништво. За тим су се почели рећати други посланици и сваки је од њих казао своје мишљење о покренутом питању. Међу тим сам предмет није био за председништво. Г. Јоца Јовановић тражи од председништва, да ово учини корак код надлежног министра, да се крштеница добави. Председништво не може задовољити захтев г. Јовановића, да набави крштеницу, јер нема нигде законског прописа, по коме би оно дужно било, да набавља крштеницу ма за кога. Председништво је дужно да штити права свакога посланика, а ко држи, да г. Павле Поповић нема 30 година и да због тога не може бити посланик, тај је дужан да набави доказе.

Ја мислим, да Скупштина преко питања г. Јовановића има да пређе на дневни ред? (*Усваја се*).

Прелазимо на дневни ред

На дневном је реду други претрес предлога о изменама у буџету.

Извештај Риста Поповић — прочита у предлогу о изменама закона у буџету Краљевине Србије за 1893 год. (прилог IX „Нар. Скупштини“). Члан 1 одељак под А. Позицију под II (стр. 1 прилога).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (*Одобрава*).

Извештај прочита позицију IV под (стр. 1).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (*Одобрава*).

Извештај прочита позицију по V (стр. 1).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (*Одобрава*).

Извештај прочита позицију под VI пензије издржавања и остало (стр. 1).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (*Одобрава*).

Извештај прочита позицију под IV (стр. 9—11).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (*Одобрава*).

Извештај прочита позицију под V (стр. 14—15).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (*Одобрава*).

Извештај прочита позицију под VI измене у буџету расхода министарства посвете и црквених послова (стр. 18—19).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (*Одобрава*).

Извештај прочита позицију под VII измене у буџету министарства иностраних дела (стр. 22—23).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (*Одобрава*).

Извештај прочита позицију под VIII измене буџета министарства унутрашњих дела по струци полицијској (стр. 25).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (*Одобрава*).

Извештај прочита позицију под IX измене буџета министарства унутрашњих дела по санитетској струци (стр. 28—35).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (*Одобрава*).

Извештај прочита позицију под XI допуна буџета министарства војеног (стр. 43—45).

Министар војни Сава Грујић — Господо! Од како је ова допуна буџета дошла пред Скупштину, десило се нешто, што се раније није предвидело, а то је, да је ступила у живот општа царинска тарифа, којом су оптерећени царином, противно досадањој царинској тарифи и разни предмети и потребе, које се узимају за државу и за војску са стране. Ово је оп-

терешње осетно нарочито за набавку лекова и санитарских потреба. Управљајући се по закону о општој царинској тарифи ми морамо од сад да плаћамо велику ђумручину, с тога се та партија за набавку лекова знатно смањује, тако, да не бисмо могли до краја године изаћи на крај са раније одобреним кредитом за ове потребе.

По прерачуњу требало би још 20 000 дин. на ту партију. Но пошто је већ прошло прво читање буџета, то писам намеран да предлажем никакве измене и никакве додатке, који би мењали те, већ на првом читању, одобрене кредите, него ми је част предложити ово: да се партија за набавку материјала за одело, на коју је одобрено 420014·93 дин. смањи за 20.000 дин. колико би нужно било за набавку лекова и да се на крају партије под II под бројем 34 дода: „на набавку лекова и санитарских потреба 20 000 динара“.

То ни у колико не мења општу цифру буџета а подмирује једну потребу. (Чује се: „Прима се“).

Потпредседник — Пошто овде има два одељка, то ћемо прво гласати о одељку под I „партија плате.“ Ко је зато да се овај одељак прими, нека седи, ко је против, нека устане? (Сви седе). — Објављујем, да је Скупштина усвојила овај одељак.

Известилац прочита партију II на лекове под бројем 3,4.

Милан Милићевић — Ја не могу да се сложим са предлогом г. министра, који каже да скинемо са партије на војничко одело, па да дамо на потребе санитета. Ја признајем да треба ово, али нека се уштеди код ових више установљених цивилних чиновника, као што сам и на првом читању кажао, а не да се скида одело са наше деце и да се плаћају ти изливни чиновници. Дакле, ја признајем потребу коју је г. министар изнео, али сам мишљења да се та потреба подмири укидањем чиновника под бројем 6, 8, 9 и 25.

Потпредседник — Објављујем да је претрес свршен. Стављам на гласање: ко је за то да се прочитани кредит прими са изменом, коју је г. министар војни учинио, нека седи, ко је против, нека устане? (Сви седе). — Објављујем да је Скупштина одобрила прочитани кредит.

Известилац прочита позицију, под XII измене у буџету министарства народне привреде. Одељак под А. (стр. 48).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позицију под а) општи издатци (стр. 48).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позицију под б, стручни издатци одељења за трговину радност и саобраћај (стр. 48).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позицију под в, надлежства (стр. 48).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позицију под г, стручни издатци одељења шумарског (стр. 50).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позицију под д, стручни издатци одељења статистичког (стр. 50).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позицију под ђ, надлежства (стр. 52).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позицију под е стручни издатци одељења поштанско телеграфског (стр. 52).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (Одобрава).

Известилац прочита позицију под ж, надлежства (стр. 52).

Потпредседник — Одобрава ли Скупштина тражени кредит? (Одобрава).

Известилац прочита одељак VII, на стручне расходе.

Потпредседник — Прима ли Скупштина кредит на стручне расходе? (Прима).

Известилац прочита чл. 2, о умањавању кредита (стр. 2).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани члан, о смањеним кредитима? (Прима).

Известилац прочита чл. 3 (стр. 2).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани члан? (Прима).

Известилац прочита чл. 4 (стр. 2).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани члан? (Прима).

Известилац прочита члан 5 (стр. 2).

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани члан? (Прима).

Сад ћемо приступити поименичном гласању о поднетом предлогу, о изменама закона о буџету за 1893 год.

Ко је за то, да се поднети предлог прими, тај ће гласати „за“, а ко је против, гласаће „против“.

Секретар прозива:

Алекса Ратарца за, Алекса Трајковић за, Андра Ђорђевић против, Андра Стевановић за, Андра Парађанин за, Анта Рајичић за, Арса Дреновац за, Благоје Божић за, Богосав Поповић за, Василије Живановић за, Велимир Карић за, Велимир Тодоровић за, Владимир Поповић за, Владислав Павловић за, Војин Ђирковић за, Вукашин Петровић — Да молишием гласање своје. Да се не би рђаво разумело, као да ја и моји другови одричемо држави потребне намирнице, изјављујем у име своје и својих другова, да ми гласамо против овога предлога, из разлога, које смо изнели при начелној дебати о њему; Вуча Николић за, Димитрије Димовић за, Димитрије Карић за, Добросав Ружић за, Драгутин Дедицац за, Ђока Бојић за, Ђока Брачинац за, Ђока Владић против, Ђока Стојковић за, Ђура Милијашевић за, Ђура Хрватовић против, Живан Сретеновић за, Живко Малопарац за, Здравко Пауновић за, Јован Николић за, Јован Сопрониовић за, Јован Станковић за, Јован Шелмић за, Јованча Стојановић за, Јоца С. Јовановић за, Јоца Селић за, Коста С. Таушановић за, Лука Лазаревић за, Љуба Јоксимовић за, Љуба Ковачевић против, Љуба Николић за, Љубисав Благојевић за, Марко С. Ђуричић за, Марко Петровић за, Марко Швабић за, Мата Максимовић за, Мика Даниловић за, Мика Х. Токић против, Милан Ђурић за, Милан Милићевић за, др. Миленко Веснић за, Милија Миловановић за, Милоје Барјактаровић за, Милосав Витић за, Милош Богдановић за, Милош Ђорђевић за, Митар Мишовић за, Мића Бранковић за, Михаило Косовљанин за, Михаило Марковић за, Михаило Радовић за, Михаило Ристић за, Никодије Милетић против, Никола Поповић за, Новак Милошевић за, Павле Крстић за, Павле Ранковић за, Павле Смиљанић за, Петар Ђаковић за, Петар Максимовић за, Петар Павловић за, Радисав Митровић за, Радован Поповић за, Ранко Петровић за, Ранко Тајсић за, Раша Нинић за, Риста Поповић за, Сава Грујић за, Светозар Милосављевић за, Светозар Славковић за, др. Станојло Вукчевић за, Станко Петровић за, Станча Виденовић за, Стеван Ристић за, Стојан Новаковић против, Стеван Д. Поповић против, Тодор Дидић за, Тодор Радовановић за, Тома Бојичић за, Урош Плазина за, Филип Милојевић за, Павле Вуковић за, Димитрије Кагић за.

Потпредседник — Изволте чути резултат гласања. Гласало је 94 посланика, од ових гласало је „за“ 85, а „против“ 9.

Према томе објављујем, да је Скупштина и на поименичном гласању усвојила прочитани предлог, о изменама закона о буџету за 1893 годину. —

Изволте чути извештај финансиског одбора, о предлогу, да се пароброд „Делиград“ уступи српском бродарском друштву.

Известилац А. Парађанин чита:

ИЗВЕШТАЈ
Финансиског Одбора
Народној Скупштини

Уважавајући разлоге, које је г. министар народне привреде у своме предлогу изнео, а ценећи потребу установе бродарског друштва, коме је задатак, да помаже наше привредно економске и трговинске интересе, мишљења смо, да се предлог г. министра прими са изменом, која би се састојала у овоме, а која би измена последњег става гласила овако:

„Овлашћује се министар народне привреде, да може државни пароброд „Делиград“ са шленовима уступити Првом Српском Краљевском повлашћеном Бродарском Друштву бесплатно.“

5 августа 1893 год.
 Београд.

За председника,
 Р. С. Поповић

Известилац,
 Андра В. Парађанин

Чланови:

Арса М. Дреновац, Дим. К. Димовић, Ђока Ж.
 Брачинац, М. Марковић, П. Поповић.

Потпредседник — Овај ће извештај бити одштампан до сутра, и за преко сутра може се ставити на дневни ред. Пошто немамо шта за сутра за дневни ред, а и празник је, ја мислим да идућу седницу закажем за преко сутра? (*Врло добро*).

Љуба Николић — Пре 14—15 дана поднет је.....

Потпредседник — Свако питање управљено на председништво, подноси се пре прелаза на дневни ред. Данашњу седницу закључујем, а другу закажујем за преко сутра — 7 тек. мес. у 8 час. пре подне.

На дневном реду биће:

- 1) Избор једног члана за Главну Контролу;
- 2) Други претрес измене у закону о уређењу округа и срезова;
- 3) Одговор г. министра просвете и црквених послова на две интерпелације г. Милоша Богдановића, и на једну интерпелацију г. Ђоке Стојковића;

Одговор г. министра унутрашњих дела на интерпелацију г. Никодија Милетића;

Одговор г. министра војног на питање г.г. Симе Костића и Стеве Д. Поповића;

4) Извештај финансиског одбора о предлогу да се „Делиград“ уступи српском бродарском Друштву.

(Састанак је трајао до 5³/₄ часа по подне).

52 САСТАНАК

7 августа 1893 у Београду

ПРЕДСЕДАВАО ПОТПРЕДСЕДНИК,

Паја Вуковић

СЕКРЕТАР,

Љуб. Јоксимовић

Почетак у 8 и по час. пре подне.

Присутна су била господа министри: иностраних дела, војни, унутрашњих дела и привреде.

Потпредседник — Отварам седницу 52 састанка. Изволте чути протокол 51 састанка.

Секретар Љуба Јоксимовић прочита протокол 51 састанка.

Потпредседник — Прима ли Скупштина прочитани протокол? (*Прима*).

Изволте чути једно писмо г. министра председника.

Секретар Л. Лазаревић чита:

Народној Скупштини

На основу чл. 28 закона у уређењу Главне Контроле, част ми је спровести Народној Скупштини приложени извештај Главне Контроле, заједно с документима, по којима су чињене примедбе појединим министрима на појављене случајеве, који се односе на државно рачуноводство, руковање приходима и расходима, и на целокупно управљање и потребно чување државног новца и ствари.

Бр. 172.
 4 августа 1893 год.,
 у Београду.

Председник Министарског Савета,
Д-р. Л. Донић с. р.

Потпредседник — Како смо при крају Скупштинскога рада, и како је ово један врло велики предмет, то председништво мисли, да ово општа и да се у идућој скупштинској сесији приступи претресу. Прима ли Скупштина да се то тако учини? (*Прима*) —

Изволите чути једну интерпелацију на министра просвете и црквених послова.

Секретар Л. Лазаревић чита:

ИНТЕРПЕЛАЦИЈА

НА

министра просвете и црквених послова и министра унутрашњих дела

По члану 96 Устава, посланик поред осталих услова треба да има 30 година старости (да је навршио 30 година старости). Онај, који тај услов нема не може бити посланик.

Павле Поповић, народни посланик за изборни округ пожаревачки нема ни сада, а тим пре није могао имати пређе 30 година.

Противу његовог избора није било жалбе, а нико од посланика приликом претреса верификационог извештаја није знао да он нема 30 година, те је избор оверен.

Павле није нашао за потребно да о томе сам да извешће Скупштини, рачунао је на необавештеност о његовим годинама, те је тако стајало до пре кратког времена, док се ми потписати нисмо основне сумње за његове године упознали, то је, док нисмо на чисто дознали да Павле нема 30 година.

И, да би Народну Скупштину са јавном исправом уверили о његовим годинама првопотписати је тражио од надлежног свештеника крштеницу о годинама Павловим — прилаже се под $\frac{1}{2}$ акт о тражењу, и по што је надлежни свештеник одговорно, да он не може дати приватном лицу тражену крштеницу — то овим тражимо:

Да надлежни министар телеграфским путем изиште крштеницу од надлежног свештеника каменовског, у срезу млавском, округу пожаревачком, Луке Поповића, а за године старости Павла Поповића, судије првостепеног суда пожаревачког, сада посланика народног, с којом ће се доказати, или да је Павле уставан посланик или не.

Но, ако г.г. министри то не учине, онда ће изволити одговорити, за што и на којим основама они то не чине?

5 август 1893 год.,
 у Београду.

Народни посланици:
Јов. С. Јовановић
Алекса Ратарац

Министар иностраних дела А. Николић — Скупштини је познато, да је министар просвете болестан. Ја бих драге воље за министра просвете примио ову интерпелацију, али желео бих знати, да ли Скупштина жели, да се одмах телеграфским путем набави ова крштеница, по што дотични посланик не ће да да своју реч, иначе ја налазим, да ово и није права интерпелација.

Потпредседник — Пословник је прописао пут, којим интерпелације иду. Према пословнику данас о њој не може бити речи о томе, да ли ће министар моћи да је прими и кад на њу да одговори. Према пословнику ова ће се интерпелација упутити прописним путем надлежном министру. —

Изволте чути један захтев горњомилановачког суда, да се Мак. Сретеновић може дати суду на суђење.

Секретар чита:

Народној Скупштини

Максим Л. Сретеновић, трговац из Гор. Милановца, сада народни посланик за варош Гор. Милановац на тој Скупштини, оптужен је за јавну увреду нанесену Томи Секулићу, пекару из Гор. Милановца.

Горњо-милановачки првостепени суд моли Народној Скупштини за нужно одобрење у смислу чл 125 Устава земаљског, те да се оптужени Максим за ово дело може узети на одговор и судити.

Бр. 7871.

3 августа 1893 год.,
у Г. Милановцу.

Судија,
А. Ивковић

Потпредседник — Је ли вољна Скупштина, да ово упутимо истом одбору, који је сличне ствари решавао? (*Јесте*). —

Ј. Јовановић — У чл. 79 пословника стоји, да ако министар не би одмах могао да одговори на интерпелацију, онда је он дужан дати свој одговор у року од 5 дана.

Потпредседник — О интерпелацији сад не може бити говора, по што се прешло преко ње на дневни ред.

На дневном је реду избор једнога лица за члана Главне Контроле. По прописима Устава, као што је познато Народној Скупштини, Државни Савет изабрао је два кандидата. Ти су кандидати: г. Свет. Милојевић, главни благајник мин. финансија, и г. Никола Ђирић, председник првостепеног суда за варош Београд. Но пре него што приступимо избору има да положи заклетву Раша Милетић, посланик.

(Раша Милетић, народни посланик, положи заклетву у скупштинској згради пред протом М. Вурићем).

После заклетве

Потпредседник — Сад ћемо приступити избору једног члана Главне Контроле од 2 предложена кандидата. Но пре него што приступимо гласању по чл. 107 пословника, има да се изберу 3 посланика, који ће контролисати гласање, с тога ћемо измешати све листиће, на којима су исписана имена посланика, па ћемо од њих коцком изабрати три лица, која ће контролисати гласања. Изволте чути имена.

Секретар Л. Лазаревић извлачи листиће, и прочита имена: С. Поповић, Д. Илићановић, Ђ. Анђелковић.

Потпредседник — Молим госпуду да изађу и контролишу рад.

Господина секретара молим, да прозива посланике, а њих, да изволе гласати по реду, којим се прозивају.

После гласања

Потпредседник — Изволте чути резултат гласања. Гласало је свега 105 посланика, од којих је гласало за г. Никола Ђирића 83, а за г. Светозара Милојевића 11, а 11 се уздржало од гласања.

Према томе објављујем, да је изабран г. Никола Ђирић. —

Даље је на дневном реду други претрес измена у закону о уређењу округа и срезова. Молим г. известиоца да заузме своје место.

Известилац Р. Митровић прочита I члан измена (ст. 373) извештаја одборског.

Милош Богдановић — Мени се чини, да је циљ овога закона, колико да снабде сва празна места среских начелника, и да се не постављају више оне старе рабослије, који су преживели сваку спрему за какав положај, као што су срески начелници од 1850 и ранијих година. С тога бих ја предложио, да овде, код овог члана, дође овај став: „они, који су служили као стални или привремени срески начелници онда, кад је закон о уређењу округа и срезова ступио у живот.“ Ја бих молио 10 посланика да ме потпомогну (*Помажу га*).

Потпредседник — Тражи ли још ко год реч да говори? (*Не тражи*). Онда објављујем да је претрес свршен. Је ли вољна Скупштина, да гласамо за све четири тачке од једанпут, или о свакој тачки засебно? (*Чује се за сваку тачку засебно*).

Известилац — Чита тачку 1 (иста страна).

Потпредседник — Ко је за то да се ова прва тачка прими нека седи, а ко је против нека устане? (*Већина седи*). — Објављујем да је тачка прва примљена.

Известилац чита тачку 2 (иста страна).

Потпредседник — Ко је за то, да се тачка друга прими нека седи, а ко је против нека устане? (*Већина седи*). — Објављујем да је тачка друга усвојена.

Известилац чита тачку 3 (иста страна).

Потпредседник — Ко је за то, да се тачка трећа прими, нека седи, а ко је противан, нека устане? (*Већина седи*). — Објављујем да је тачка трећа примљена.

Известилац чита тачку 4 (иста страна).

Потпредседник — Предлог Милоша Богдановић, који је потпомогнут и који гласи, да се овој тачки дода: „Кад је закон о уређењу округа и срезова ступио у живот.“

Министар Унутрашњих Дела Светозар Милосављевић — Ја бих хтео да се метне овде под заграду: „Од првог Јуна 1890 године. То је дан кад је закон о уређењу округа и срезова ступио у живот.“

Милош Богдановић — Ја примам овај додатак г. министра унутрашњих дела.

Потпредседник — Онда ће тачка 4 да гласи овако: „Они, који су служили као стални или привремени срески начелници, од кад је закон о уређењу округа и срезова ступио у живот (1 Јуна 1890 год).“

Ко је за то да се тачка четврта прими, нека седи, а ко је против нека устане? (*Већина седи*). — Објављујем да је усвојенз тач. 4.

Известилац — Чита чл. II. (ст. 373).

Потпредседник — Прима ли Скупштина чл. II? (*Прима*).

Пошто је са овим свршен и други претрес измене у закону о уређењу округа и срезова, то ћемо сад да приступимо поименичном гласању.

Ко је за то, да се ове измене приме гласање за, а ко је против, гласање против.

Секретар прозива:

Алекса Ратарац *против*, Алекса Трајковић *за*, Андра Борђевић *за*, Андра Николић *за*, Андра Степановић *за*, Андра Парађанин *за*, Анта Радосављевић *за*, Анта Рајичић *за*, Антонкије Поповић *за*, Арсеније Прокопијевић *за*, Благоје Божић *за*, Богосав Поповић *за*, Василије Живановић *за*, Велимир Карић *за*, Вукашин Петровић *за*, Вуча Николић *за*, Гаврило Милорадовић *за*, Данцло Јовановић *за*, Димитрије Димовић *за*, Димитрије Карић *за*, Добросав Ружић *за*, Драгомир Рајовић *за*, Драгутин Дединац *за*, Ђока Бајић *за*, Ђока Брачинац *за*, Ђока Владић *за*, Ђока Стојковић *за*, Ђурађ Хрватовић *за*, Живан Сретеновић *за*, Живко Малопарац *за*, Здравко Пау-

новић за, Јован Николић за, Јован Сопрониовић за, Јован Станковић за, Јован Шелмић за, Јованча Стојановић за, Јоца Селић за, Коста Таушановић за, Лазар Проксић за, Лука Лазаревић за, Љуба Јоксимовић против, Љуба Ковачевић против, Љуба Николић за, Љубисав Благојевић за, Марко Швабић за, Мика Даниловић за, Мика Х. Тонић за, Максим Сретенковић за, Милан Милићевић за, Милија Миловановић за, Милоје Барјактаровић за, Милосав Витић за, Милош Богдановић за, Милош Ђорђевић за, Милун Миљковић за, Милутин Гараманић за, Митар Мишовић за, Мића Бранковић за, Михајло Марковић за, Мих. Мартинац за, Мих. Поповић за, Мих. Ристић за, Мих. Стојаковић за, Никодије Милетић против, Никола Поповић за, Новак Милошевић за, Павле Кретић за, Павле Рајковић за, Павле Смиланић за, Петар Ђаковић за, Радисав Митровић за, Радован Поповић за, Равко Тајсић за, Раша Милошевић за, Рапа Нинић за, Риста Поповић за, Сава Грујић за, Сава Милићевић за, Светозар Милосављевић за, Станојло Вукчевић за, Станко Петровић за, Станча Влденовић за, Стеван Ристић за, Стојан Новаковић за, Стеван Д. Поповић за, Тодор Дидић за, Тодор Радовановић за, Тома Војичић за, Урош Плазина за, Филип Милојевић за, Павле Вуковић за, Димитрије Катић за.

Потпредседник — Изволте чути резултат гласања. Гласало је свега 91 посланик, од којих су гласали за измене 87, а 4 против. Према томе су и измене у закону о уређењу округа и срезова примљене и на поименичном гласању. —

На реду је одговор г. министра просвете и црквених послова на интерпелацију.

Заступник Министра Просвете и Црквених Послова Министар Иностранних Дела Андра Николић — Господо, с тога што је г. министар просвете и црквених послова болестан, као што вам је познато, ја сам се примио да Скупштину известим у неколико по интерпелацијама упућеним на њега. Разуме се да због овог непријатног случаја, Народна Скупштина и не може добити исцрпан одговор о самој ствари, те са тога ја сам слободан да замолим у првом реду г. г. интерпеланте, а у другом реду Скупштину, да се задовоље са овим што ћу сад да кажем, по овлашћењу г. министра просвете. Његова је изјава у овоме и ако је он случајно бољећу спречен да на саме интерпелације одговара он се, ипак не сматра ни у колико разрешен, да ради по питањима, која су у интерпелацијама покренута. Интерпелант г. Милош Богдановић питао је о побору пожарничког проте и о београдском духовном суду; а интерпелант г. Ђока Стојковић и М. Швабић односно неуредног избора проте за округ крајински; интерпелант пак Љуба Јоксимовић тражио је обавештења о постављању Косте Костића за пароха ваљевског. И ако, као што сам напоменуо, није могуће у овај мах да Скупштина добије одговор од самог министра просвете, ја мислим да ће г. г. интерпеланти моћи да се задовоље с тим: да ће г. министар просвете, независно од тога, што он не одговара на интерпелације, наставити свој рад по свима овим интерпелацијама по својој могућности и на основу закона, и да ће на идућем сазиву скупштинском одговорити на ове исте интерпелације, ако их господа интерпеланти понове. Ако би се г. г. интерпеланти с тим задовољили, онда би се ствар могла сматрати за свршену, а ако не пристају, онда бих ја могао одговарати на интерпелације.

Ђока Стојковић — Пошто је г. министар просвете болестан, то се ми, ја и мој друг задовољавамо са одговором г. заступника у толико пре, што је он обећао, да ће председник министарства, известити ту ствар на законито земљиште, и да је не сматра за свршену. Ми смо оваким одговором задовољни у толико пре, што се надамо да нећемо имати прилике да у идућем сазиву поново потржемо ту ствар.

Милош Богдановић — Нема сумње, кад је г. министар спољних послова изјавио, да је надлежни министар болестан, да се и ми задовољавамо са овим одговором. Ја сам тим пре задовољан, што је заступник г. министра просвете

изјавио готовост, да ће министар просвете и по својој дужности и по позиву радити на овој интерпелацији, и ја изјављујем овде пред Скупштином, да сам за сада задовољан са одговором г. заступника, али задржавам право, да у онолико, у колико се ова ствар не сврши, да овде у Скупштини опет то покренем при идућем сазиву. Једино ћу да констатујем то: да прота Живко Ивановић ужива још и дан данас своју бившу парохију прховску, а и садашњу своју протску парохију у Пожаревцу. А тако могу радити само људи, који уживају љубав г. митрополита Мијаила.

Са тога ја скрећем пажњу надлежног г. министра на овај факт и молим га, да одмах нареди надлежним властима, да се од Живојина Ивановића тај неумесно узети и приграбљени приход одузме и по закону о црквеним властима пренесе у фонд свештенички. Поред тога, што се тиче постављања свештеника у ваљевској парохији, скрећем пажњу надлежног министра на то, да пред тим истим духовним судом стоје голени конкурси отворени и ако и даље продужи овако радити за време, које ће протећи до другог сазива учиниће зла и чудеса, и тиме запоставиће људе од заслуге, а поставиће своје љубимце, што по закону не сме да буде у земљи.

Љуба Јоксимовић — И ја сам задовољан с одговором заступника г. министра, задржавајући право, да на идућој Скупштини поднесем интерпелацију, ако г. министар ствар не сврши. Да не бих објашњавао својим друговима, ја их упућујем на последњу свеску „Хришћанског Весника“, где ће видети целу незакониту радњу Митрополита Михаила, који је с владиком Јеронимом погазио закон. Хоће ли г. министар или неће гледати, да се овоме стане на пут, то је његова ствар, ако то не уради, ја ћу с мојим друговима 1 новембра по нова поднети интерпелацију, те да се оваким поступцима стане на пут.

Потпредседник — Објављујем, да је претрес о овим интерпелацијама свршен.

И ако су интерпеланти задовољни, опет треба да се донесе одлука у Скупштини. Пошто никакав предлог није поднесен, то ја предлажем прост прелаз на дневни ред. Прима ли Скупштина прост прелаз на дневни ред? (*Прима*). — На реду је одговор г. министра унутрашњих дела на интерпелацију г. Никодија Милетића.

Министар унут. дела Светозар Милосављевић — Посланик г. Никодије Милетић упутио је ову интерпелацију:

„Неоспорна је истина, да је чиста и здрава вода један од битних услова за опстанак и здравље људи и стоке.

Река Црница, која протиче средином вароши Параћина, била је од неопцењене вредности, како по здравље људи и стоке, тако и са трговинских обзира све дотле; док фабриканти вунених израда Браћа Минх, нису почели за своје спекулативне операције експлоатисати је.

Општина вароши Параћина притешњена нуждом и бригом за здравље и опстанак својих грађана, жалила се министру унутрашњих послова противу фабриканта за то: што фабриканти, злоупотребљавајући право повластице, сву нечисту воду из своје фабрике са нечистоћом из фабричких нужника пуштају у корито реке, те тиме трују воду и чине је не само неупотребљивом но и здравном и по здравље врло опасном.

Услед ове жалбе г. министар унутр. послова још у 1882 години одредио је стручну комисију са државним хемичаром, која је воду из реке прегледала, испитала и нашла, да је вода услед разних хемијских састојака, боја и других фабричких нечистаћа отровна и по здравље житеља и стоке опасна, за време, док ова нечистаћа не прође и корито се речно не опере.

(Наставиће се)